

Nederlandse Tiger Kings, de serval-hype

Vincent Elders, Zoogdiervereniging

Sinds 2020 meldt Stichting AAP een exponentiele groei van opvangverzoeken voor servals uit Nederland. Voor 2020 waren dit er enkele per jaar, maar dit liep op tot meer dan 60 in 2022. Een direct causaal verband valt niet aan te tonen, maar het is wel heel opvallend dat net in maart 2020 de serie Tiger King, een van de meest succesvolle releases van Netflix, over houders van exotische katten uitkwam. Met deze stijging in populariteit neemt ook de hoeveelheid ontsnapingen toe.

Uiterlijk en levenswijze

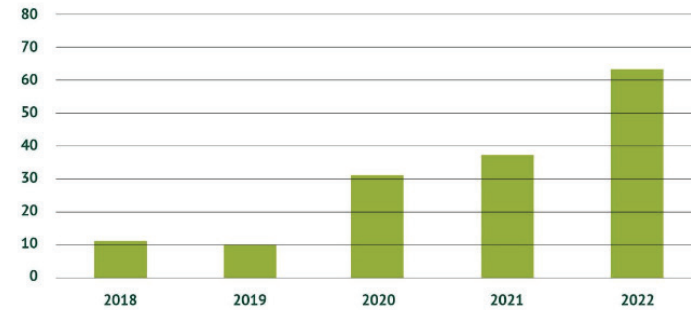
De serval (*Leptailurus serval*) komt wijdverspreid voor op de Afrikaanse savanne ten zuiden van de Sahara, maar er zijn ook kleine populaties in het Atlasgebergte van Marokko en Algerije. Deze middelgrote katachtige is met een gewicht van 9-18 kilo en een schofthoogte van 60 centimeter een slag groter dan de huiskat. Ze hebben een slank lijf met zeer lange poten, wat helpt bij het jagen in gebieden met hoog gras. De vacht is geelbruin met een combinatie van strepen en vlekken, de buik is vuilwit en de korte staart is afwisselend zwart en geelbruin geringd. De achterkant van de opvallend grote oren is zwart met middenin een duidelijke witte vlek. In sommige populaties, voornamelijk in berggebieden zoals het Ethiopische hoogland, is een melanistische variant algemeen. Het stapelvoedsel van de serval bestaat uit muizen, daarnaast worden ook andere kleine zoogdieren tot het formaat van een haas gegeten. In mindere mate staan ook hagedissen, slangen, vogels, insecten, vissen, kikkers en vruchten op het menu.

Toename

Vanaf 2020 signaleert Stichting AAP een grote stijging in het aantal opvangverzoeken voor servals in Nederland. Deze meldingen komen niet alleen van eigenaren die niet meer voor hun huisdier kunnen of willen zorgen, ze worden ook ingediend door voorbijgangers die de dieren bij iemand anders in een kooi zien zitten. Voor 2020 kwamen er jaarlijks enkele opvangverzoeken binnen, in 2020 waren dit er meer dan 30, in 2021 bijna 40 en in 2022 meer dan 60.

Ook het aantal ontsnapingen loopt op door de populariteit van de serval. Zo ontsnapten er de laatste jaren servals bij Hilversum (april 2022), Amsterdam (november 2022), Zaandam (december 2022), Huizen (oktober 2023) en Kudelstaart (januari 2024). De meeste ontsnapte dieren werden binnen enkele dagen weer gevangen. De serval die eind oktober bij Huizen ontsnapte heeft echter tot januari 2024 in verschillende delen van het Goois Natuurreservaat gelopen. Ook de Afrikaanse serval kan zich, in de tegenwoordig steeds zachtere winters van Nederland, kennelijk maandenlang in leven houden.

Serval. (Foto: Wikimedia Commons)

Het aantal opvangverzoeken van servals bij Stichting AAP. (Bron: Stichting AAP)

Geen geschikt huisdier

Zoals hierboven al vermeld valt er geen direct causaal verband aan te tonen met de serie over het houden van exotische huisdieren. Maar dat (social) media invloed kunnen hebben op de vraag naar en positieve perceptie van exotische huisdieren, is wel onderzocht (zie: Verder lezen). Dit tegengaan door als soortenorganisatie zelf accurate informatie te delen, heeft maar beperkt effect omdat het vaak moeilijk is om de juiste doelgroep te bereiken door het bestaan van 'filter bubbles'.

Hiervoor biedt de positieflijst (ook wel huis- en hobbydierenlijst), die na uitstel ingaat op 1 juli 2024, een oplossing. Op deze lijst staan 30 zoogdieren die als geschikt huisdier zijn beoordeeld. Daarbij is gekeken naar: of ze goed te houden zijn, makkelijk verzorgd kunnen worden en veilig kunnen leven bij mensen thuis. De serval is als ongeschikt beoordeeld, door onder meer de volgende factoren: hoog risico op zoönotische ziekteverwekkers (rabies, *Leptospira* spp.), risico op letselschade, de complexiteit van het dieet, ruimtegebruik en thermoregulatie. Dit laatste is, geredeneerd vanuit de mogelijke invasiviteit van deze soort, juist een positief aspect, omdat dieren die niet gewend zijn aan ons klimaat een kleinere kans hebben om zich te kunnen vestigen. De Gooise serval laat echter zien dat ook deze soort de Nederlandse winters kan overleven.

Verder lezen

Spee, L.B., S.J. Hazel, E. Dal Grande, W.S. Boardman & A.L. Chaber, 2019. Endangered exotic pets on social media in the Middle East: Presence and impact. *Animals* 9(8): 480. [klik hier](#)

